

ФЕРНАНДО КИНЬОНЕС ОСТАВИХА НИ САМИ

Превод от испански: Грозданка Алварадо, 1981

chitanka.info

„... *et les princes payè sen monnaie de poissons*“

Сен Джон Перс

Ако завчера не ми бе хрумнало да слизам, както нямаше и защо, такава неща не би ми се случило.

Както се отегчавах тук, в селото, зърнах Пепе Крус да слиза с фургонетката и тръгнах с него натам.

И едва завчера, т.е. онзи ден вечерта, хем от толкова време работя там, успях най-сетне да осъзная добре това, дето непрекъснато чувам да разправят, че онова там е безсмислено и че къде другаде се било видяло да се правят толкова лошо нещата. И като си помисля колко късно го разбирам, въпреки че е било винаги под носа ми.

Защото там цялата обстановка около риболова, всичко е скупчено на едно място — корабите, навесите на търговците, камионите, трите редици електрически стълбове, павилиончето, фабричката за лед, чайките по отпадъците и това е всичко. Нито един телефон, въпреки че казват, че щели да прекарат. Както и за консервната фабрика. Но докато не ги направят, там, освен тия неща, друго няма. А тук, в Ла Алмунера — бързата помощ и застрахователното, четири заведениета и туйто. И доста по-далеч, там в столицата, разбира се, там си има всичко необходимо. Само дето е толкова далеч. Прекалено далеч.

А сега си давам сметка и за това, че на Риболовното никога не съм виждал жена. Ни млада, ни стара, никаква. Естествено, щом няма нито една къща и никой не живее там. Тълпата мъже се скупчва само когато има работа, а щом няма, дори и мухите изчезват. Няма и къде да се спи, освен на някой кораб. Рибата, камионите, павилионът на Рохелио и това е то. На кой ли министър или управник, на кои ли господа им е хрумнала тая глупост, та са се заинатили да построят там този риболовен център толкоз откъснат от света и толкоз голям, на час и половина път с кораб от Пуерто Палмонес, и обвързващ за цял живот.

Но както винаги става, човек слуша оплакванията и приказките, съгласява се, а дори и не го осъзнава, от едното ухо ти влиза, от другото ти излиза, докато на теб самия не ти се случи нещо, както нощта, която прекарах завчера. И едва тогава разбираш.

Изираха ме. Или по-скоро — аз самият им позволих да ме изиграят. Но не съжалявам, как щях да оставя така човека самичък, захвърлен на камъните на кея като някакъв подлец. Как ли не, при това той е толкова добър човек.

Аз си стоях и чаках. Пепе Крус си беше тръгнал с камионетката и аз изчаквах да си тръгне някой от нашите, та да се върна с него тук, в Ла Алмунера. И още по-отегчен се разхождах близо до носа. Времето се разваляше, появиха се множество черни облаци, слънцето вече залязваше, а аз, изправен срещу вятъра, гледах онова вечно изоставено място, като да беше най-естественото нещо на света — скелето на кейчетата, морето и на фона на всичко това, жалките руини с малките разрушени кули, останали от арабите, наподобяващи театрален декор, без нито една къща, на която да спра погледа си, нито една релса, нито една жива душа, нищо.

Приближаваше един траулер и като се вгледах, познах „Хуанита II“, на дон Хуакин Равина и братята Брианя, вече задминаваше носа, а аз го гледах, без да подозирам дори, че с тоя кораб идваше злата участ, дето ми беше отредена. В началото дори и не обърнах внимание на Маноло Брианя, изправил се на носа на кораба. После го забелязах да ръкомаха, хванал чувал в едната ръка, и си викам какво ли му става на тоя и малко след това го чух да вика нещо. Възбуден е нещо, викам си, и затуй няма търпение да изчака да разкаже какво им се беше случило или каквото и да било там, та затова крещи отдалече, още преди корабът да се е долепил до кея. Като го чува и забелязаха, хората започнаха да се стичат откъм търговската борса, от навесите и отвсякъде. Бяха малко, но заедно с тези от рибарника и от транспорта образуваха на кея дълга редица, която се простираше отвъд търговската борса. А с надвисналите черни облаци и със студения вятър, който бе заблъскал, по-скоро приличаше на нощ, отколкото на ден.

Вятърът пречеше да се чуе какво вика Маноло, но като понаближи, всички научиха новината:

„Хуан Пинто! Носим мъртъв Хуанито Пинто!“

Изтръпнах и после още повече, докато слушах разказа на ония от кораба. Хуан Пинто паднал във водата по време на риболова, кой знае как беше станало, и за зла участ се заплел в мрежата, морето било развълнувано и работата се объркала и сетне не успели да го извадят жив. Такова нещастие, такава смърт, не ти е работа, прилича на ония, за които разказват по-отдавнашните тук. Сега си давам сметка, че допреди три-четири месеца само по физиономия познавах Хуан и че се опознахме по-отблизо не тук, в Ла Алмунера, отдето сме и двамата, а по чиста случайност. Като малък той не живееше тук, а по-късно и двамата се занимавахме с риболов. Само че аз винаги ловях на брега, а освен това той беше и по-голям.

Едва в столицата започнах да общувам с Хуан, но се сблжихме чак на рождения му ден. Празнуваше го там и именно там, в „Ла Марина“, го намерихме с Лаиньо, когато курортистите се бяха разотишли вече и само неколцина бяха останали. Той навършваше, както ми се струва, трийсет-трийсет и една години, т.е. беше шест-седем години по-стар от мен. Заварихме го там, в „Ла Марина“, с Лоло Хирон, най-близкия му приятел, който същия ден трябваше да излиза с кораба, но беше останал на брега специално за случая, за рождения ден. Там беше и един старец, Вердеро, един натрапник, който се беше залепил за него, но малко след това си отиде, и за когото казват, че свири много добре на акордеон, т.е. свирел, защото, доколкото зная, никой никога не го беше виждал с акордеон.

Хуан и Лоло ни забелязаха, когато двамата с Лаиньо влязохме в „Ла Марина“, и викнаха: „Момчета, сядайте тук, по една чашка“ и изпихме знам ли колко, три или четири бутилки вино. Накрая нощта приключи с фламенко, а после вдигнахме врява в един от двата или трите файтона специално за курортисти с Гурина и Заека, и Пако Доблонес с китарата. Тях след дълго търсене ги открихме най-сетне в три часа в „Лас Мерседес“ и хайде отново, първо в „Лас Мерседес“, дето Заека изкара няколко хубави фандангос^[1], а после от тукашните песни с това канте хондо^[2], дето ме карат да тръпна и толкоз ми харесват:

*Аз съм от царство Алмерия,
дето всичко рано зрее*

*и сутрин, кат се разсъмва,
срещам Педро Мурата
да продава зеленчуци.*

Тръгнахме си, след като добре се бяхме подредили... Гурина танцуваше във файтона, в движение, докато той поемаше по крайбрежния булевард.

Завчера вечерта си припомних много неща, как когато бяхме хлапетии, Хуан Пинто беше вече мъж и се къпеше в Лос Пилотес малко по-нагоре от нас и правеше ангелски скок в Ел Фаралъон от най-високото на Пиедра'л Негро, а на мен ми харесваше да вдигна глава и да го гледам как се огъва там горе във въздуха, докато се вреже във водата, косо, без да образува пяна, без никакъв плясък. Това си припомних в „Ла Марина“ и му го разказах, защото там, в „Ла Марина“, стояхме повече от два часа, преди да се заплеснем по фламенкото, и Хуан ми каза, че физиономията ми му се струва позната, но не отпреди, а отсега. Така е, по-големите деца никога не забелязват по-малките. Каза ми и това, че било странно как не сме общували повече на село или на Риболовното, а само от разстояние — едно кимване за здрасти или добър ден и това е всичко. „Никога не е късно — каза Хуан, — вече сме приятели завинаги, нали?“

С една дума, допаднахме си доста и прекарахме много хубаво. Довършихме накрая в Ла Алмунера с чурос^[3] и кафе в девет часа сутринта с двайсетте дурос, дето ни бяха останали на четиримата. Малко пъти след това ми се случи да разговарям с Хуан, струва ми се пет или шест пъти още тук, на Риболовното сред касите с риба, и в павилиончето на Рохелио, където Хуан ме черпеше почти винаги, поръчваше си една двойна ракия и винаги водеше кучето със себе си. Държеше го в колибата, а може и тяхно да беше.

А сега го носеха изпънат по гръб в шест каси от големите и сред бучките лед като калкан, с вкочанени ръце, опрени на токата на колана, а лицето му полуизвърнато настрани, даже спокойно и по-твърдо от бейзболна топка, като че ли от няколко дни стоеше замразен. Забелязах парче рибена опашка в косите му досами челото, горната му устна беше малко приповдигната, а на ризата му имаше два-три пръста разцепено. Това беше всичко, дето носеше на гърба си — риза и

панталон, нищо повече. Стоях като потресен. Докато го качвах на палубата, някой предупреди да внимават да не би да се приближи кучето, бедното животинче. Казаха на Леандро, онзи от голямата колиба:

„Леандро, отведи го и го затвори, да не види господаря си в този вид горкото животинче. А после може и да го приберат ония от Ел Пардон или от Ла Лимитада, те търсеха куче.“ Вързаха го с въжето и то тръгна, влачейки лапи, като се препъваше и скимтеше, онова мършаво зверче, и при всеки опит да се върне назад, при всяко дръпване се удряше в ботушите на Леандро.

Минаваше девет, когато свалиха мъртвия на кея с големи усилия, без да го вадят от леда, който го държеше здраво, нито от шестте каси, някои от които бяха почти почернели от сепиите и калмарите. После свалиха още осем-девет каси с едри попчета, пет с блескач и две с калмари, но вече беше невъзможно да се продаде всичко това по тоя час и затова ги нареждаха до шестте каси, в които лежеше Хуан, така че ми се стори, като че ли до него поставят работата му, труда, от който вече нямаше да спечели нищо. А Маноло Брианя отговаряше все така разстроен — не, мисля, че няма семейство, живееше сам и гледай колко стана вече часът и някой ще трябва да остане.

Как можех да подозирам, че този някой щях да бъда аз и че щеше да ми се падне да изкарам такава нощ. Но не съжалявам.

Мисля си, че макар да се обърнаха към всички, думите бяха насочени към мен, поглеждаха ме скритом. Започнаха да се разправят, че тъй като нямало там телефон, докато съобщели оттук, от Ла Алмунера, на съдията или на когото трябвало да дойде да види Хуан, т.е. да направи оглед на трупа, както се казва, да се оформят необходимите документи, най-вероятно е да не успее да пристигне преди разсъмване, а дотогава никой не можел да го мести, дори пращинка от дрехите му не можел да свали. Даже не били сигурни дали са сторили добре, като са го свалили от кораба.

А аз там отпред, изтъпанчен като някакъв глупак, гледам как Маноло Брианя и патронът си шушукат настрани и после се приближават към мен, но вече се бях подосетил, та не ме изненадаха. Дадох ми цигара, Маноло ме хвана подръка и започна уговорките: виж какво, момче, наистина не знаем какво да правим, чакай да ти обясня, така и така, както виждаш, мръсна работа, няма никой тук,

нито никакви власти, нито пазач, нито телефон, някой ще трябва да ни помогне, но с днешната работа и при тукашната обстановка след час час и половина тук няма да остане жива душа, а лошото е, че рибата си стои все още на кораба и трябва да я пласираме в Палмонес още тая нощ, иначе ще бъде чиста загуба. Оставяме кораба в Палмонес и утре сутринта ще дойдем с каквото ни попадне, такси или както дойде. Само че тази нощ какво да се прави? Защото сме само четирима и никой не може да остане.

„Хубаво, да видим по-нататък“ и премислях вече онова, дето ми беше казал, когато на Маноло май че му се свърши търпението и каза:

„Защо не останеш ти бе, човек, ха ни направи тая услуга. Ще ти се заплати една сума и ще останеш тук с Хуан и с тая риба, а брат ми веднага като се освободи, ще дойде да я прибере с камионетката и ще я изпрати по влака или с каквото му падне. Ей сега ще е обадя на брат ми Пако да я прибере и приготви. Ако огладнееш, иди си вземи нещо от павилиончето на Рохелио, но се върни на бегом. Или да ти донесем още сега нещо. Имаш ли пари? А цигари?“

Пъхна ми в джоба пакетче „Селтас“ от дългите и две банкноти от по двајсет дурос.

Никак не ми хареса тоя начин на уговаряне.

„Искаш ли още? — пита Маноло. — Туй ще ти е за през нощта... Само че си мисля, че ако решиш да си купиш нещо от павилиончето, даже и да се върнеш веднага, кой ще остане при Хуан и другите неща междуременно?“

„Че аз откъде да знам?“

„Никаква риба ли нямате за тая вечер, нито една? Няма ли да идват Антонио и Луис?“

„Не, нито едно парче“, отвърнах. „А освен това Антонио е с грип, а Луис, даже и да иде да го извика някой от село, сигурно вече са го хванали за някаква работа.“

Влизах им в положението на ония, но ме вбесяваше начинът, по който ме заставяха, защото това не беше молене, а насилване, като че ли вече съм се съгласил, и затуй му казах:

„Ако е за пари — хич, за пари не оставам.“

Тогава пристъпи напред оня, дето му викат Плъха „Аз мога да остана малко — казва. — Но само до дванайсет или до един най-много. Дотогава мога да ти правя компания.“

На всичкото отгоре, като се обърнах, видях, че от оная дълга редица хора, скупчени около мъртвия, бяха останали само десет-дванайсет, а и те се разотиваха, камионетките и мотокарите потегляха вече за Ла Алмунера с пълна пара, а камионите за Мадрид и Малага бяха тръгнали отпреди два и повече часа. „Добре, съгласен съм“, казах.

И Маноло веднага отговори:

„Добре, в такъв случай тръгваме веднага за Палмонес, а утре рано-рано сме тук, още преди изгрев-слънце. Ако успеем, още тази нощ. А освен това малко по-късно ще дойдат карабинерите.“

Отново ме доядя, че така лесно разрешава всичко и така бързо го урежда, и му казах:

„Ако въобще дойдат, знаеш така добре, както аз, че може и въобще да не се появят. Но нейсе, зарежи всичко и заминавай!“

Корабът отплува, кеят се обезлюдя, а аз останах там с Плъха, който към девет запраши към павилиончето, взе си оттам нещо, а на мен донесе сандвич с бонито^[4], кафе и половинка „Екстра“. Дори не я докоснах. На моменти студеният вятър стихваше, но въпреки това и вятърът, и времето вървяха на разваляне. Малко след това два дъждоносни облака се изляха и дъждът, блъскан от вятъра, намокри до половината борсата.

Разбира се, за ония от кораба работата беше лоша, но сами си го търсят, а даже и да не е за това, във всеки случай задето си отидоха и оставиха мъртвеца на когото им падне. Да, ама как да не идат до Палмонес да продадат улова от шест-седем дни, като там, на Риболовното, щом се мръкне, вече нито една риба не може да се продаде, а и жива душа няма. И ако на следващия ден и на последващия няма риба, никой не ходи и няма никаква продажба. Продължих да си разсъждавам около това: за какво е това Риболовно, почти без работа, купища милиони се хвърлят по най-затънтени места, без никога да помислят онези отгоре, заети само със своите си неща и с мисълта как на тях да им е по-добре, със собствените си търговийки и работи, а онези отдолу нека теглят. Работата е там, че всичко го правят колкото да се отбие номер и както и да е, даже и да се касае за някаква безсмислица като това Риболовно, дето уж щяло да осигури препитание на много хора и щяло да бъде четвъртото в Испания и всичко останало, дето го говорят по телевизията и министрите, а хората си траят и дори си дават вид на доволни, а после става надве-

натри и си теглят. И то сега, когато риболовът с Мароко е толкова зле, защото с арабите също доста се е злоупотребявало. Доста много. Да, ама добре че за мен се уреди работа там. Добре че се уреди. Въпреки че при удобен случай ще я зарежа. Нито годеница имам, нито някакъв ангажимент, а ето че всеки месец внасям в къщи пет или шест хилядарки, та да стоя заврян на тоя свински кей за цял живот ли? За какво? Сега, когато е толкова трудно за работа, разбирам. Но докога ще стоя там?

Плъха стои, без да продума, прави ми уж компания, но не ме развлича, а на мен продължават да ми минават все такива мисли. И изведнъж си помислих — хубаво, ама какво представляват всички тия неща в сравнение с това пред мен, какво може вече да го интересува този тук, какво са няколко рибки, и Риболовното, колебанието ми да остана или да го зарежа в сравнение със смъртта и още повече ако те споходи както Хуан. Жалко за Хуан, толкова млад, як като бик и добър като малцина и изведнъж... Ами тези, дето оставят вдовица с деца, а?

Към дванайсет Плъха си взе вързопчето и си отиде. Трябва да съм бил вече доста изнервен, разбира се, не по подобие на Маноло Брианя, нито на другите, а по мой си начин, отстрани не се забелязва, а и аз самият често не си давам сметка. Положително съм бил доста неспокоен, защото след малко, освен че надигнах яката ракийката, хрумна ми да завия краката на Хуан с брезента, който му бяха хвърлили отгоре. Може би беше начин да се разсея, защото онова там си го биваше, а аз като че ли не съм го опознал тези две години и нещо работа там, откак откриха Риболовното, и колко ли още ме чакат... Десет крушки за малко повече от километър, циментът, вятърът, камъните и нито една жива душа. Самият факт, че като гледах към водата, усещах облекчение, колкото грозно и мрачно да беше морето, изчерпва всякакво обяснение. Така стоях известно време, загледан вгълбен в мислите си, и след известно време ми хрумна да завия краката на мъртвеца, защото му бяха прекалено големи, такива огромни крака, поне четиридесет и трети, ако не повече и бели, бели, подали се над касите. Тъй като брезентът беше къс, като ги завивах, главата оставаше навън и ми се струваше, че така е редно, не зная точно защо, но така ми се струваше.

Друго, което ми правеше впечатление, бяха зъбите на Хуан Пинто — доста грозна гледка. Горната му устна се беше

попривдигнала, навярно от леда, като че ли се усмихва леко, но грозно, с грозна гримаса, и колкото повече го наблюдавах, повече ми приличаше на усмивка, та затуй още веднъж отпих от бутилката и пак завих главата на Хуан с брезента и отново краката му останаха отвън, бяха му доста разкрасени, тъй като му ги бяха сложили в отделни каси. Но пред очите ми все още бяха зъбите и усмивката, продължавах да ги виждам, виждах ги, без да мога да се отърся от впечатлението, и ме обхвана силен страх, какъвто никога не съм изпитвал при вида на мъртвец, а мъртви вече няколко съм виждал. И на всичкото отгоре започна пак да ми става студено и да се чувствавам зле. Нито „Екстрата“, нито млякото, нищо не помагаше. Беше ми се събрало всичко и ми се струваше, че поне една година няма да мога да се отърва от спомена за тези зъби, виждах Хуан да се дави в мрежата и да се смее, представях си го въз файтона и после с чурос в Ла Алмунера, как ги ядем по улицата, там, пред самото павилионче. Още щом ги купихме, без да изчакаме кафето.

И малко преди два или около два часа се стреснах ужасен. Бях се загърнал в шубата, седнал на една каса, и климах глава, когато изведнъж усетих някакъв лек шум откъм страната на мъртвия. Скачам отведнъж и какво да видя: някаква котка души Хуан, завряла глава в брезента откъм главата на Хуан, опипва го с лапичка. Откъде се взе тая котка. Извиках от страх и хвърлих шест-седем бучки лед, въпреки че беше вече много далеч, за да я достигнат. Как само тичаше. А аз хвърлям ли, хвърлям лед. Едва тогава си дадох по-ясна сметка колко неспокоен и как зле се чувствавах. И за това, че се мъчех да залича неприятното впечатление и да се освободя от нервното си състояние, но не успях. Тъкмо обратното — на ум ми идваха най-странни асоциации и си мислех за най-невероятни работи. И всичко беше свързано с Хуан и аз отново се връщах към същите мисли, а към тях се прибавяха все нови и нови неща. Спомням си само някои, та и как бих могъл да си спомня всичко онова, дето ми се въртеше в главата, докато треперех. Още една такава нощ и бих полудял. Представях си Хуан как се хвърляше от Пиедра'л Негро, как се врязваше тялото му във водата отведнъж косо и си мислех, че така беше посрещнал и смъртта — пляс във водата така, отведнъж. По същия начин. А после ми хрумна и това за морето и смъртта — че смъртта прилича на морето, това и поет не би могъл да го каже, как ли ми дойде на ум това за смъртта, че е

толкова велика и също така нееднаква (непостоянна) както и морето, и винаги там — на две крачки, досами тебе. А после си дадох сметка, че човек гледа на мъртвите като на нещо съвсем обикновено, което винаги се случва на друг, как така на теб ще ти се случи, кой би помислил, а дори и през ум не ти минава, че това е нещо независещо от теб или от някой друг и дори не си даваш сметка, че и ти си същото лайно — още едно лайно под слънцето. Дори и най-простият камък на кея, ако ще и грижливо пазеният лист хартия струват повече, а и са по-трайни от теб.

Така ми стана цяла каша в главата, а за да ме обърка още повече, дойде друг котарак — Хоселин Ракала. Оглупял от старост, се изпикава, както си стои, какво ли яде и къде ли спи там на Риболовното, как ли не е умрял досега с годините, дето носи на гърба си. Снощи пак го видях. Лаиньо вика — тоя е трябвало да го направят директор на Риболовното ония, дето са наредили да се построи, защото той единствен е винаги там. Хоселин също се заувърта около Хуан.

„Кой е, кой беше, кой е?“ — казва тихо, както има обичай да говори.

Отговарям му:

„Хуан Пинто, дето се удави в морето.“

„Да му пикая“ — казва старецът.

А аз му разправам:

„Ти няма ли да умираш вече, Хоселин? Никога ли не ще умреш?“

„Е затуй му пикая — ми отговаря кучият му син. — Всички умират, а аз съм тук, аз вечно съм тук.“

Толкова е откачил и никой не знае как досега не е умрял.

„Хайде, махай се вече — му казвам, — махай се.“

Не зная защо не изпитвах жалост към този старец, а би трябвало да ми е жал. Постоя известно време като гледаше краката на Хуан и си почесваше белите косъмчета на брадата.

„Аз вечно съм тук — казва. — А защо? Дай една цигара.“

„Вземи и се махай“ и му подадох една „Селта“.

Дори и не видях кога си беше отишъл, като погледнах, беше доста далеч, вдишваше на глътки въздуха, като да ловеше мухи. Тогава станах и започнах да се разхождам; като крачех непрекъснато, за да не се разстройвам повече, а и за да се постопя малко, тъй като нищо не бе в състояние да ме сгрее, и отпих още веднъж от бутилката, докато

останаха три пръста от половинката „Екстра“. Разбрах, че Хоселин беше прав, като казваше, че защо той, толкова стар, побъркан и ненужен, трябвало да живее, а Хуан Пинто, на когото целият живот беше пред него, да лежи вкочанен тук. Хуан или който и да е, та дори и аз самият, ако ми се беше паднало на мен. Какво ти, та нали Хуан довчера, както се казва, се къпеше в Лос Пилотес и около кея и се мотаеше тук из селото и в „Ла Марина“ и ходеше по гуляи. Кой би могъл да каже, че утре ще го няма... това е, което ни очаква утре. Мен или който и да е: да се озъбиш, легнал по гръб в шест каси от риба, и някакъв си Хоселин да те препикае или нещо подобно.

Малко преди пет часа дойдоха двама карабинери и се заприказваха с Рохелио от павилиончето и с Гаспар Саес и едва-що дойдоха, си отидоха. Гаспар ми каза, че доколкото му се струвало, към единайсет или дванайсет още успели да говорят в селото със съдията или който трябвало да дойде.

„Как е, нищо ново? Ако имаш нужда от нещо...“

Горе-долу това ми казаха и карабинерите, дори и четвърт час не останаха. Не ги осъждам. Щом дойдат, се завират в кръчмичката на Рохелио или си напалят огън там в дъното, а нощта беше такава, че само в леглото да си е човек. Разбира се, ако бяха поостанали и поговорили с мене, може би нямаше да изживея онзи ужасен момент и ако не бях толкова изморен. За ставане, нищо не е станало, беше само мое внушение. Най-напред започнах да си спомням за илюстрацията, която бях видял у Маргара на Мартин, изрязана от списание с надпис „А казват, че рибата е скъпа“. На нея някакъв моряк, умрял или в тежко състояние, беше заобиколен от зяпнали го хора. Може би се сетих за това, докато се опитвах да откъсна поглед от мъртвия и от спомена за зъбите му под брезента. Така че накрая си казах: „Така е по-зле, за предпочитане е да го гледам“ и отново дръпнах брезента надолу, при което пак се показаха краката и част от главата. Погледах я известно време и като че започнах да се отърсвам от натрапчивата мисъл, вече не си представях нито зъбите, нито грозната усмивка, защото ги виждах. Ех, каква нощ. На всичкото отгоре и студът, и чувството за тежест от алкохола, и неразположението, и задухът от цигарите, а и сънят, който ме надвиваше от време на време, без да успее да заспя. Не ми се и мисли какво щеше да бъде, ако се беше случило през лятото, с мухите и мъртвеца. Е, заради леда пак не биха се залепили на него.

Ама на мен — да. И изведнъж (било за да прогоня страха, струва ми се, или пък от самата умора и виенето на свят), но отведнъж се хванах да му говоря тия неща на Хуан, без да го гледам, но му ги говорех на него и ми се стори, че не аз, а някой друг говори. Разправях му беззвучно, само с устни: „Почакай, Хуан, момче, оставиха ни сами. Оставиха ни сами, но скоро ще дойдат“, така му казах. И ми се стори като че ли го казвах заради себе си и заради него, и заради всички нас, дето сме се хванали на това загубено Риболовно да си изкарваме хляба, единственото нещо, което ни задържа тук, и заради другите хора, дето ще дойдат, и другите неща, не ония, дето дойдоха сутринта, а нещо различно, откъде да зная какво.

Но трябва да дойде.

Малко преди шест пристигна с камионетката Пако Брианя с някакъв човек и веднага след това Фелипе с магарешката каручка, натоварена с лед, последната кола до кея. Фелипе ми носеше кафе. Магарето се изплаши от мъртвия и се дръпна заднишком, хвърли няколко къча с вдигната глава, а Фелипе трябваше да го усмирява, като му удари две-три тояги, преди да разтовари леда, и после, както винаги, потегли към носа, за да прибере нещата си. Още не се беше разсъмнало, тая нощ край нямаше. Пако и другите приготвиха набързо рибата, сложиха етикети на касите, натовариха ги на камионетката и ги отнесоха за Ла Алмунера на гарата, за да ги качат на влака в осем. Нито веднъж не погледнаха към Хуан, та да разбере само аз ли си бях въобразил, или наистина имаше нещо... Отново останах сам, но вече се зазоряваше и някаква мътна светлина проблясваше по посока към развалините и малко по малко започнаха да се открояват въжетата на пристана и силуетите на акостиралите кораби, виждах как Фелипе прибира нещата си на самия нос. Вятърът все така продължаваше да духа.

Сигурно щеше да има риба, тъй като след седем пристигнаха три-четири камионетки на „Ла Лимитада“, а след тях съдията и съдебният лекар е един голям „Сеат“ и някакъв много висок човек, облечен в кафяво с куп книжа, по всяка вероятност полицай и дон Хуакин, собственикът на кораба, също дойде с колата си, така че аз можех да си вървя. Но преди да си тръгна, ми поискаха документите, а аз по чиста случайност ги носех, и ми зададоха няколко въпроса. Отговорих им, както можах. В началото дори и не разбирах за какво ми

говорят, защото нямах нищо общо с онова там. Какво толкова има да разпитват човек, дето е съвсем ясно, че нищо не знае и е там, защото са го оставили. А те — сумата и приказки. Не се затрудних с отговорите до момента, в който ме попитаха дали и аз също съм от кораба. Разбира се, ако кажех, че не съм, можех да натопя ония от кораба. Но в това време се заприказваха тихичко тримата и така се отървах, тъй като забравиха въпроса си и ми казаха, че мога да си вървя.

Постоях още малко там. Нито имах, нито сега имам нещо общо с ония хора, но продължавах да стоя и дори ги наблюдавах с удоволствие, като че ли защото им прехвърлих вече на тях това, което ми се беше паднало да преживея сам. Затуй стоях и ги слушах, въпреки че по-после ми стапа срамно, като го осъзнах. Казах си — чувствавам се облекчен, защото се отървавам вече от Хуан Пинто, и си помислих, че той вече е само един денк и бreme за когото и да било. Не мога да забравя съдията — наперен, с нов костюм и фина връзка на бели точки и с поглед, който ми вдъхваше успокоение. Стори ми се, като че си даваше сметка за нощта, дето бях преживял, въпреки че с нищо не го показвах.

Накрая, когато вече си тръгнах с първото превозно средство за насам, пристигнаха с такси от Палмонес онези от кораба и Маноло Брианя ми даде петстотинте песети, а аз, струва ми се, нищо не му казах. Все едно дали съм му казал, защото те бяха като отнесени, цялото им внимание погълнато от съдията и другите там и се отправиха към тях, без дори да ме погледнат. Разбирах притеснението им, но какво им костваше да ми кажат нещо, каквото и да е.

Така че бях се вбесил от това, въпреки че после се зарадвах заради Хуан и вече не ми тежеше нощта, дето бях прекарал. Преди да си отида, усетих внезапно желание да се приближа до него и да го погледна в лицето, като че ли за да се сбогувам.

Стори ми се, че зъбите му са още по-оголени отпреди и може би поради това, че бяха минали толкова часове, а и поради промяната на студено с топло при изнасянето му от трюма на кораба на кея, лицето му беше започнало да губи белезникавия си цвят и започваше да придобива някакъв синкав, с тъмен оттенък, а може би се дължеше и на това, че през нощта не се виждаше много ясно. Ръцете и краката си оставаха все така бели както вечерта. Какво нещо е човешкото тяло.

Ръцете бяха заприличали на два камъка и без дори и да ги докосвам, забелязах, че пръстите му бяха прилепнали плътно един към друг, както на статуята на площада.

Оставих го там, докато дневната светлина огряваше онези толкоз големи крака.

[1] Фанданго — испански танц. ↑

[2] Канте хондо — особен начин на пеене на андалуски на родни песни. ↑

[3] Чурос — вид мекици. ↑

[4] Бонито — вид риба. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.